

houdt met de leer van Christus, in Wien alle schatten der wijsheid verborgen zijn. „De vreeze des Heeren is het beginsel der wetenschap”.

Wij noemen haar „geloovige wetenschap”, omdat wij onze wetenschap op het geloof baseeren. ¹⁾

In het kort komt ons wetenschappelijk beginsel hierop neer: God heeft den mensch geschapen naar zijn beeld en gelijkenis, d. i.: onder andere Goddelijke eigenschappen heeft Hij den mensch de zucht naar wetenschap en het vermogen om deze op te bouwen, ingeschapen.

„Weten” — met deze woorden opent Aristoteles zijn eerste boek over metaphysica — „weten is de natuurlijke neiging van alle menschen”. De mensch wil weten, hij wil doordringen in het wezen van al wat hem omgeeft; hij heeft geen rust of hij moet de betrekkingen kennen, waarin de dingen tot elkander staan, hij vorscht het „hoe” en het „waarom” uit. De mensch wil zich zelf kennen in zijn physisch en psychisch bestaan. De mensch dorst naar kennis. Zoo heeft God hem gemaakt.

En om aan die begeerte te kunnen voldoen, heeft God den mensch het vermogen, de bekwaamheid gegeven om te kunnen kennen, om de wetenschap te kunnen beoefenen.

De mensch heeft een waarnemingsorgaan ontvangen, waarmede hij de dingen en gebeurtenissen binnen in hem en buiten om hem kan kennen, kennen zooals deze zijn. Wij gelooven dat God den mensch niet bedrogen heeft — toen Hij hem schiep naar Zijn beeld en gelijkenis.... maar hem een waarnemingsvermogen geschonken heeft, waarmede hij de dingen kan kennen, zooals God ze kent d. i. zooals zij wezenlijk zijn. Wij meenen, dat Kant in het uitdenken van „das Ding an sich” getoond heeft geniaal te kunnen dwalen ²⁾.

1) Er bestaan drieërlei meeningen omtrent de verhouding tusschen wetenschap en geloof: 1°. geloof en wetenschap gaan onafhankelijk van elkander hun weg; 2°. het geloof rust op de wetenschap; 3°. de wetenschap rust op het geloof.

2) Wij ontkennen natuurlijk niet dat — waar wij „das Ding an sich” van Kant een onding, d. i. als niet bestaande en Kant's transcendentalisme